

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hom. a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hónap 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz. 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz. 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték mindon hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttírti cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Tessék szatirát írni!

Ha nem élénk ez idő szerint a parlamenti nagy vakációnak és apolitikai semmittevésnek a korszakát, még akkor is elsőrendű politikai esemény jellegével bírna az a fényes tollal és még fényesebb élmeélel megírt levél, melyet Apponyi gróf jászberényi választóihoz intézett.

Ezt a levelet ezóta bizonyára minden magyar ember elolvasta és mindenki gyönyörűségét találta benne.

Egy kivételes szellemnek a megnyilatkozása minden gondolat, mely a rideg betűkben nyert életet és minden szava az észhez és a szívekhez szól, a melyekkel ez a fényes szellem a politikai eseményeket mérlegeli!

Széles Magyarországon minden jó léleknek igaz öröme telhetik abban, hogy ez a levél magyar ember tollából került ki.

És mégis! Vannak Magyarországon fizetett újságok és vannak elaltatott lelkiismeretű emberek főképen a politikai társadalomban, a kik nem örvendeznek az örvendőkkel, hanem dissonans hangokat vegyitene a közörmbe és bizonyos szemérmertlenséggel közelednek amaz oltár felé, melyről a politikai igék és igazságoknak ez az elismert főpapja hirdeti a magafenséges tanait és adja hírül a kijelentéseit.

Hát mi ezenkel a zavargókkal, ezekkel az álprófétákkal és politikai parazitákkal nem foglalkozunk.

Egy rövidke hír az, mely az Apponyi levele kapcsán most megragadja a figyelmünket.

Ez a rövid hír nagy dolgot tartalmaz.

Arról szntog ez a pajkos kis hírcske, hogy Apponyi levele a — tulajdonképpen — tehát onnan a hol a „magas” kormány és pártja szomorodnak — elfogválaszolat t a n i.

És tetszik tudni ki által?

Azt tartja a hír, hogy maga Bánffy Dezső báró, Magyarország ez időszertinti miniszterelnöke, tehát a jelenben legmagasabb állású férfiú fogválaszt írni az Apponyi gróf levelére.

Hallottatok e hírről már jó magyarak ebben a boldog országban?

Igen! No, ha hallottatok róla és hajlandók vagytok elhinni, akkor rejtések sűrű lepel alá az arczatokat, ne lássa meg a világ azt a mély megilletődést, melyet ez a hír mindnyájatok arcán vissza tükröz.

Hát nem e mély megilletődést kelthet csak maga a hír, hogy Apponyi levelét egy Bánffy Dezső fogja — elválaszolni?

Avagy úgy találják tán igen sokán, hogy lehetetlen — satirát nem írni erről a szörnyen nevetséges dolgról?

Bánffy Dezső és Apponyi gr. mikor talál hadakoznak!

Hát van e Magyarországon satira író és ha van s tud erről a hírről, ugyan hogy nem írt még egy örökmelekeztű satirát arról a tényről, mely a Bánffy Dezső elválaszolási szándékáról szól?

Hiszen ennél különb és pompásabb satira tárgyat lámpással sem lehet találni.

Minthogy a komoly politikusok nem foglalkozhatnak e kérdéssel, ezenel nyílt felhívást intézünk Magyarországon minden jó kedvű tollforgatójához, ne szalassza el az alkalmat, mert satira írásra alkalmasabb anyagot évtizedekig nem fognak találni, mint azt, mely azt adja hírül, hogy Bánffy Dezső már hegyezi a tollát és — elválaszolja a jászberényi levelet.

Még egyszer és kérve-kérjük a kedvű poétákat: vegyék át jelen eset-

ben a szerepet és írjanak országra szóló satirát arról, hogy Apponyi gr. levelét Bánffy Dezső elválaszolja.

A jászberényiek Apponyihoz.

A nemzeti párt vezérének választóihoz intézett nyílt levele, mely az egész ország közvéleményét foglalkoztatja, különösen Jászberény városában keltett hazafias lelkesedést.

A jászberényi nemzeti párt vasárnap rendkívül látogatott közgyűlést tartott a Lehel szálló nagytermében, mely egészen megtelt az egybegyűlt választópolgárokkal. Eördögh János pártelnök nyitotta meg a közgyűlést s előadta, hogy ennek célja Apponyi nyílt levelének tárgyalása. A nyílt levelet egész terjedelmében felváltva Tarnay Sándor és Pethes Pál olvasták fel a választók éljenzése és zajos tetszésnyilvánítása közben. Pethes Pál ezután indítványozta, hogy a közgyűlés a nyílt levélre választ adjon. Előterjesztését a közgyűlés nagy lelkesedéssel magáévá tette s egyhanguan elfogadta a bemutatott választatot, mely a következő:

Méltóságos gróf ur!

Szeretve tisztelt országos képviselőnk!

Hazafias tisztelettel vettük Méltóságodnak hozzánk intézett nyílt levelét.

Államférfiúi bölcsessége nyilatkozik meg soraiiban, megcáfoltathatlan igazságokat tár azokban szemünk elé, s jól lehet Méltóságod iránti ragaszkodásunk politikai és parlamenti működésének elváthatlan kísérővé lettek, mai összejuvetelünk meg kellemes kötelességül rója ránk annak kijelentését miszerint Méltóságodnak a legutóbbi időben tanusított politikai magatartása kifejtett parlamenti ténykedése, — melyekből nemzetünk szebb jövőjének éltető napját látjuk kibontakozni, — Méltóságod iránti ragaszkodásunkat és bizalmunkat megkettőszerte, — és bárnit hozzon is reánk a jövő, törhetetlen bizalmunk Méltóságod iránt, mert minden szava, minden tette arra tanít bennünket, hogy a bazaar mindent, hazát semmiért.

Fogadjá Méltóságod fennebb nyilvánított érzelmeink tiszteletteljes ismétlése mellett halás köszönetünk kifejezését.

Kelt Jászberényben, a nemzeti pártnak 1897. évi augusztus hó 29-én tartott gyűléséből.

Eördögh János

pártelnök.

Streltman Gyula

pártjegyző.

Mezőgazdák hitelszövetkezete.

Beszédek az erdélyrészi gazdák értekezletén a hitelszövetkezetek ügyében.

Betegh Imre. Milyen tisztelt értekezlet! Nem szándékunk részletezni azon előnyöket, melyeket a hitelszövetkezetek felállítására magában involvált; azonban még sem hallgathatunk el azon eredményeket, melyeket Szolnok-Doboka megyében észleltünk, nem pedig azért, mert remélem, hogy ezzel a szövetkezeti ügynek és eszmének csak újabb buzgó ügytársakat szerzek.

Szolnok-Doboka megyében ezeltől mintegy három évvel alapítottam a budapesti központ segítségével közszégi hitelszövetkezeteket, melyek mindenikének ma egyenként csaknem 8000 frt. alapitókje van és Fel-Ör közszegben nincsen szegény ember, a kinél legalább egy tehene ne volna, a gazdaság intenzívebb és a földirtok ára emelkedett.

Oly eredmények ezek, melyek bámulatra ragadják az embert. Azonban látom azt, hogy egyesek buzgó munkája és áldozatkész fáradozása dacára társadalmunkban még megilletősen közöny uralkodik a szövetkezetekkel szemben, s a kormány tartózkodását sem törhetette meg még egészen.

Szűtforgácsolva dolgoztunk eddig jobbra és balra, most egyesülnünk kell hogy megtörjük a társadalom közönyét, hogy így a társadalom is segédkezt nyújtva, végre elérjük a célt, mint megtehette Franciaország, hogy Sedan után kifizethesse a hadi sarcozt a francia nemzet hozzájárulásával könnyen, mert ott már a vagyon a szövetkezetek útján egyenletesen volt felosztva.

És az erdélyi gazdasági egyület vezér férfait, kik a szövetkezet ügyét a kezükbe vették, örömmel üdvözlöm és kérem, hogy ezen ügy szolgálatába szegődve, egyesültek ránk, pártkülömbőség nélkül munkáljunk a központi hitelszövetkezet létesítése érdekében.

Gr. Bánffy Miklós. Milyen tisztelt értekezlet! Szabadjan szavaimat azzal kezdeni, hogy a szövetkezetekről újat mondani nem lehet, mert annyit mondtak és írtak ezen ügyről, hogy az ember önkénytelenül ismétlésekbe kell bocsátkozzék.

Mindenek előtt hozzájárulok az eddigi szónokok által elmondottakhoz, de legyen szá-

bad jelezniem azon veszélyt, mely az oly nagy lendületre szert tett román pénzüzetek pénzforgalmának eredménye lehet.

Kisgazdáknak ma a takarékpénztár, vagy az uszoros egyetlen pénzforrása. A takarékpénztár igen alkalmas arra, hogy a közép vagy nagybirtokosnak nagyobb mérvű kölcsönt adjon és ezen hivatását tényleg be is tölti. Azonban nem tölti be hivatását a kis gazdával szemben, kinél hitelgényei minimálisak. Ezekre nézve a takarékpénztárak nagyobb részeinek alapszabályai a hitel kis voltuknál fogva meg nem engedik. És ha általában kis gazdák takarékpénztáránál hitelt nyerhetnek, azt csak úgy nyertik, hogy az általuk igényelt minimális összeget a takarékpénztár alapszabályaiiban meghatározott minimális összegre egészítik ki, a feles összeget takaréktetéként tartván vissza s így egy kétszeres kamatkülönbség áll elő, a mely természetesen a kölcsönt, mely különben is 8% -ra van főlemelve — mindjárt 2—3%-kal főlemeli.

A takarékpénztár eljárási költségei, a váltó kiállításának díjai, iroda költségek, mindezek egy nagyobb kölcsönnél alig észrevehető tételt képeznek, de a ki csak 20—40 frtot igényel, arra nézve ezek már nagy különbséget tesznek.

A takarékpénztár által nyújtott hitel már magában véve nagyon drága a kisgazdára nézve, de mennyire drágul az, a midőn a takarékpénztárnak valamelyik vidéki közvetítőjéhez kénytelen fordulni, kik ezen közvetítést bizonyára nem ingyen teszik. Nemelyek girojuk fejében napszámot kötnek ki azt mondván, hogy „neked az ugy sem kerül semmibe, gyere el hozzám kaszálni 2—3 napra s akkor aláírom váltódat”, de azt nem gondolják meg, hogy az a napszám a kisgazdára nézve mily értéket képvisel.

Mások pénz ajándékot, természetbeni ajándékot kötnek ki, melyek a kis gazdára nézve nem kis értéket képviselnek. Így módon a takarékpénztár által nyújtott kölcsönt méltán uszora pénznek nevezhetjük.

Tekintsük azonban azt az értékesítést, melyet a kisgazda ezen kölcsönnel végezhet. Mert minden kölcsönnél csak akkor van értéke, ha az illető azon kölcsönnel a kamaton felül még bizonyos hányadot képes kinyerni, különben a hitel, mely helyesen felfogva a közgazdaságnak csak hasznára lehet, csakis tönkrejutására szolgál a kisgazdának 8—15%-os pénzt a kisgazda alig jövedelmeztesz. Ez a nép állandó elszegényedésére vezet, mely mellett még ott vannak a román pénzüzetek, mint a nép szegényedésének másik okozói, melyek mintegy 100 millió forint összforalmat csinálnak évenként, melynek kimutatott tiszta haszna mintegy 450,000 frt, a mi elég méltányos haszon volna, ha a háttérben ott nem állnának a román pénzüzetek ügynekei, kik a pénzüzetek által föl vannak hatalmazva, hogy minden a kölcsön ügyekben tett eljárásukért külön díjakat szedhesse a néptől és mindezen hasznok nincsenek beleszámítva, azon hasznokba, melyek tiszta értéke csak 450,000 forintot tesz ki.

A román pénzüzetek, élőkön sz Albinával, egész Erdélyt behálózták. De idővel maguk az atyafiak is belátták, hogy az ezek által nyújtott kölcsön feletle drága s alaktottak maguknak kisebb intézeteket, melyek azonban az Albinától kapván a pénzt, csak annak a hatalmában maradtak s így a helyzet mitsem változott, sőt rosszabbodott, a mennyiben most ezek magukban véve egyenként zsarolják a népet. Ezek a kis pénzüzetek és az Albina ügynekeinek gazdaságát kellő jóakarattal kívánják, a mit ugy érnek el, hogy az ügynekeket több évig reájuk bízák s az illető, hogy meggazdagodjék, akár ő maga vesz fel pénzt, melyhez elég olcsón jut, és elhelyezi a kis gazdának nagy kamatra, akár csak közvetítés czimén szed nagyobb díjakat és zsarolja ekép a népet. Ez által a románok elcsúsz, hogy lassan, de folytonosan egy román közép osztály áll elő, a földirtokot hatalmába keríti, a melynek alapján az állam hatalomra nézve nagy veszély támadhat, mert azé az ország, a kic a föld.

Kifogásunk nem lehet az ellen, ha a román elem vagyonosodik, ha helyes munkával és természetesen fejlődésben egy román közép biztosság fejlődik ki; de ellenvetésünk lehet az ellen, ha ezen közép osztály birtokosság az uszora alapján a kis birtokosság — a nép — rovására tesz tulsulyra szert.

Ez ellen kell tehát a szövetkezet. Ezért kell megalapítani a szövetkezeteket és ha ezeket megalapítjuk s lehetővé tesszük, hogy a nép olcsó hitelhez jusszon, ki van véve akkor a lelketlen pénzüzetek uszoriszkodása, zsarolása alól és akkor lehetséges lesz, hogy ezen egészsgtelen középosztály fejlődése megakadályoztassék.

Ezt célozzuk, mikor a hitelszövetkezetek központjának megalakítására törekszünk, mert az, a mint dr. Gidófalvy István mondta, hogy Erdélyben 100 szövetkezet működik, az még nem elég, egyes közszegben szép eredményt értek el; de el kell érni ezt minden

közszegben s akkor megnyugodhatunk a tényleges eredményben.

Gr. Bethlen András.

Milyen tisztelt értekezlet, erdélyi gazdasáim!

Örömmel üdvözlöm az erdélyi gazdasági egylet tevékenységét, mely a szövetkezetek fontos kérdésének propagandát csinált, a kérdést előkészítette és azt hiszem, hogy azon urak, kik ezen értekezletet összehívták, helyesen jártak el. Helyesen — mondhatom — mert nem csak jósolok, hanem példára utalhatok. Emlékezhettek mindnyáján, hogy két évvel ezelőtt, midőn egy Erdélyre nézve fontos közgazdasági kérdésben az erdélyi gazdaságközönség hathatós szavát felemelte, nemcsak vetot mondotott egy már-már foganatosított kormányintézkedés ellen, hanem a szanálásra nézve is egy tüzetes megokolt tervvel állott elő. Ezt ma már mint befejezett sikert tekinthetjük a fogarasi ménes fennállásában és tovább fejlesztésében.

Pedig mondhatom, hogy ama másik kérdés megoldása sokkal nehezebb volt, mert akkor egy majdnem befejezett ténnyel állunk szemben és a kormány majdnem végleges álláspontot foglalt el, dacára annak, a gazdaságközönség egytlen föllépése a jóakaratu kormánytól sikerrel vezetett.

Midőn most egy sokkal fontosabb kérdésben akarunk hasonló hatálylyal és egyetértséssel fellépni, azt hiszem, a sikert megkönnyíti, hogy a kormánytól szupponálnunk kell a legnagyobb foku jóakaratot.

Az erdélyrészi hitelszövetkezetek történetének beható vázlata meggyőzött minket arról, hogy itten alkalmas talaja van a szövetkezeteknek.

Ezeknek mibenlétét felesleges vázolni azok után, a melyeket dr. Gidófalvy István közlegyző ur és Betegh Imre nagyon tisztelt barátom előadtak és a melyeket gr. Bánffy Miklós oly lendületes szavakban ajánlott. Nem is kell Németország példájára utalnunk, a hol ezen intézmény és nem más volt az, a mely a már-már súlyedésnek indult paraszt osztályt lábra állította, egészséges politikai faktorrá tette.

Épen az idén volt alkalmunk hasabókat és könyveket olvasni az agrárszociálmusúrl és sajnos, félt, hogy még többet is fogunk arról olvasni.

Mely gyökeret vert ezen baj hazánk legvirágzóbb részén és az orvosszert, a melylyel orvosolni akarják, alig fog teljes sikerrel vezetni. Nem lehetetlen, hogy elterjed a veszély oly vidékekre is, a hol eddig arról álmodni sem lehetett.

Ezen kérdéssel általában számolnunk kell, és valóban, ha nem is volnának a közgazdasági viszonyok ezen körtünetek szemünk előtt, az, a ki ismeri szűkebb hazánk viszonyait és összehasonlítja a jelenlegi helyzetet — mondjuk 20—30 év előtti helyzettel, — hiszen immár 30 éve annak, hogy Magyarország önrendelkezési jogát visszanyerte és hogyha nemzetünk fejlődését tekintetbe vesszük, nem kell pesszimistáknak lennünk, hogy azt mondjuk, hogy nem haladunk, nem erősödünk ugy, a mint szükséges, nem használunk ki az önrendelkezésnek és békének ezen drága évtizedeit!

Hiszen a városok öröndetesen fejlődtek, — első sorban a főváros; vidéki városok is szerényebb mértékben emelkedtek.

De nézzük a vidéket, nézzük falvainkat. Kivételese falu az a hol a fővárossal aránylagos fejlődést látunk. Pedig a nemzeti megerősödés akkor mondható egészségesnek, ha a fejlődés egyenletes az egész vonalon.

Városaink fejlődése fontos állami érdek, de nem kevésbé fontosabb a paraszt osztály gyarapodása, mert nem frázis az, hogy egy morális, vagyonos, önálló paraszt osztály nélkül az állam homokra van építve.

A hitelszövetkezetek, melyek szerény módon, hetenkint 10 krajczáros betétek, által lehetővé tesszik azt, hogy a paraszt osztály rászokjék a takarékososságra, előrelátásra, a parányi vagyonkából óriási hitelről tömörül: képezi azon kipróbált módot, melylyel a paraszt osztály anyagi és erkölcsi emelését eszközölheti.

Mikép lehet ezt előmozdítani?

Akkép, a mint a népetet bármely ágában sikerrel lehet működni, helyes vezetéssel.

És ki van erre hivatra? Hivatra van a birtokos osztály és épen azért, üdvözlöm ezen szellemet, a melyben ismét tudatára kell, hogy ébredjen a birtokos osztály annak, hogyha ezen befolyást, melyet századokon át birt és melyet elveszíteni nem szabad, csak úgy tarthatja továbbra is kezében, ha a nép javán munkál; és könnyebb módot; erre én nem ismerek, mint a hitelszövetkezetek ügyének hathatós folkarolása. De kérem, a mit Gidófalvy itten csak nagy vonásokban vázolt, mert azon tüzetes kimutatást, melyet készített, itten nem taglalt, a román pénzüzetek keletkezése itten szemtük láttára oly dimenziókat vett, hogy már-már igen

nagy mértékben túl vagyunk szárnyalva. Kell, hogy mondjuk, hogy ütött a 11-ik óra, midőn ezen mozgalom által is serkentve a mi részünkről is hatályos lépéseket kell tenni.

Tisztelt barátaim, azt hiszem, hogy ha a bel és külföld példáját vesszük, ha azt vesszük, hogy a hitelszövetkezetek ügye ez idő szerint általában mi alapon fejlődött, akkor csak egy alakra utalhatunk, a társadalomra. Azonban azért vagyunk gazdák és azért ismerjük a jelen év súlyos helyzetét, — sajnos saját kárunkon és tapasztalatunkon — hogy megértjük azt, miszerint most azzal fordulni a gazda közönséghez: „hozzátok össze forintjaitokat, hogy egy nagy áradattal egyedül szájatok szembe — erőnk telbelsőzése lenne, mindenik méltán utalna tres csürjére és sertesőljára. Ma nem lehet oly követelőleg a gazda közönséghez fordulni. — Ennek tulajdonitom a kedvezőtlen eredményt, a melyet a gazdasági egylet felszólításai érték. De szabad-e a kérdést levetni azért a napirendről? Sőt a gazdasági depressio éppen egy ok arra, hogy megkísértsük egy másikat, az összes érdekelte örök egyesítését.

Vannak oly faktorok, melyeknek kevésbbé érezhető a gazdasági év negatív eredményeé vannak olyanok, melyeknek kötbetőbb kötelessége a segély, különösen akkor, midőn nem áldozatot, hanem csak érdeklődést kérünk. Mert az, hogy pénzét helyezzse el, pl. egyik másik egyházi alap, szövetkezeti pénzintézetnél, az rája nézve nem áldozat. Az ügynek rendkívül hatályos folkarolása nemcsak anyagiilag, hanem erkölcsileg is, mert ezáltal érdekbe vonatik sok most közömbös tényező, hogy ezen ügyet szolgálja.

De ott van a kormány, melynek kötelessége az állam részéről minden egészséges nemzeti erősítésünkre célzó törekvést istápolni, kötelessége a helyzetet behatálon ismerni s utalok arra az e részben kedvező helyzetre, hogy ma midőn Magyarország kormány élén erdélyi férfiak állanak, s földmívelési miniszter ez ügyben meleg jóakarátának döntő súlylyal tanuileit adta, akkor azt hiszem, bizvást utalhatunk az itten észlelhető terhes állapotokra, mikor nem akarunk egyebet, mint azt, mit Jáz állam számos támogatásra érdemes vállallattal szemben is megtesz, hogy megfelelő módon és atányban olcsó hitellel támogassa a szövetkezetek ügyét. Meg vagyok róla győződve, hogy erre a mód megtalálható és a pénztári készletek, melyek most csak egyes nagyintézeteknek nyujtanak olcsó hitelt, megtalálhatják utjokat, habár közvetve, a nép szerény hitelgényeire is. Azért meg vagyok győződve, hogy az állam és kormánya kellő jóakarattal képes megitélni azt a formát, a melylyel az állam egyensúlyának és hitelének veszélyeztetése nélkül mégis egy ilyen életképes mozgalmat segíyezhet, a nélkül, hogy valódi pénzügyi áldozatokat hozna, de ha tovább menénk és áldozatokat is kívánnaak, ezért is elviselhetnők az erkölcsi feloltsódság, mert realis veszélylyel szemben, hol a magánosok ereje elegenden, az állam hivatra van áldozni, ott van az országnak vízvezélynök kitett része; hiszen itten közvetve és közvetlenül milliókat költ az állam.

A veszély elhárítására hát vajjon nem-e nagyobb és nem-e akkora veszély-e a mi közgazdaságunknak és népünk jólétének a folyton terjedő uszora és hitelhiány, mint a 10—15 évben megújuló vízveszély és a miat ezen áradat ellen az állam sikerrel védekezik és kötelességét teljesíti, midőn mindnyájunk érdekében arra áldoz, kérdem nem-e hasonlóképen elvárhatjuk, hogy ezen áradat ellen is segítsen minket?

Ottan van díszes virágzó fővárosunk, tudjuk hogy a 30 év alatt mennyi direkt segílyt kapott; ennek hathatós fejlesztése is egy fontos állami érdek, ebből csak azt akarom kibozni, hogy midőn a kormányhoz fordulunk támogatásért, a mi voltaképen az államra teherrel nem is jár, épen nem lépünk át a diszkreczió határát.

Arra, hogy a szövetkezeti ügy a jelen szerény 110 közszegre terjedő köréből kibontakozzék és a kellő tért elfoglalja, szükséges, hogy jelentékeny alapvagyon hozassék össze törzsszervevényekben és olcsó hitel biztosítások számára, itten több tényező hozzájárulására kell számítanunk;

1. első sorban az állam,
2. a felekezetek, sőt azt gondolom, lehetne módját találni annak, hogy az Emke is segítségünkre jöjjön, mely minden hazafias és nagyszabású kezdeményezéstől el nem marad.

És ha eképpen a létesítés alapja biztosítva van, akkor a gazda közönség sem fog késmi, hogy a hiányzó összeget kiki tehetsége szerint előteremtse. Hiszen itt nem annyira nagy pénzbeli áldozatok van szó, mint inkább erkölcsi támogatásról, mert ha mindenki saját vidékén, saját körében az ügynek meleg propagandát csinál, a mint az a paraszt a heti 10 krajczár által képes talájában egy erőteljes organizmust teremteni, éppen ugy képes lesz a gazdaságközönség minden megerősítés nélkül, de válytett munkával, mérsékelt hozzájárulásával ezen fontos ügyet biztosítani,

1 másfél mázsás, a Gógányi Eklézsiáé.
1 egy mázsás, a Czikmantori lutherána Eklézsiáé.
1 öt mázsás, a Kalota Sz. Mihályi Eklézsiáé, és 1 két mázsás, a Fűteleki Eklézsiáé.

Ezeknek kívül még 15 más harangok is találhatók ottan, melyeknek tulajdonosait meg tudni nem lehetett.

Mi is a végett tétetik közhírre, miszerint az illető egyházközségek tulajdonai jogaik érvényesítése iránt, jelenték magukat a Kolozsvári városi ügyeket igazgató bizottmányul.

Kolozsvárt, Deczember 15-én 1848.

A cs. katonai vidék parancsnokságtól

— **Éjjeli csendháborítás.** A rendőrséget napról-napra kérjük, hogy vessen végett valahára azoknak az arczálán rakoncátlanoknak, melyek minden éjjel folynak a városban szanaszét. Részeg siberdek és csavargók nemcsak lármával zavarják a közcsendet, hanem még az ablakokat is bezuazzák. Tegnap éjjel a Nagy-malom utcában a lakosok ablakait törték össze. A rendőrség pedig alszik, vagy lesi a zárorát be nem tartó korcsomákat. De vajjon miért?

— **Gyászír.** Özv. Papp Zachar-né szül. Desk Heléna Szamosvővárt meghalt.

— **Táncmulatság Verespatakon.** A verespataki önkéntes tüzoltó egyesület augusztus 29-én jól sikerült táncmulatságot rendezett a Dregán János-féle kertben. A táncmulatság már a délutáni órákban vette kezdetét, a mikor is a rendező bizottság, élükön Imreh Károly főparancsnok, Jánky Kálmán főparancsnok, Imre Antal segédtsit, Ajtay Árpád szakasparancsnokkal és Áron Balinttal élükön zeneszóval vonultak be a szépen földiszitett táncz helyiségbe, ahol nemcsak a kezdetét vette a táncz és a legjobb hangulatban folyt csaknem a reggeli órákig. A mulatságon megjelent előkelő hölgyek közül tudósítónk a következőket jegyezte fel: Imreh Károlyné, dr. Bláha Gáborné, Vinkler Irén (Jünglingné), Jánky Kálmánné, Jánky Andrásné, Jeney Nina, Jánky Mari, Grünvald Ilona, Jánky Gyuláné, Ajtay Jánosné, Ajtay Mariska, Jánky Margit, Ivás Regina, Jeney Margit, Bartha Ferenczné, Major Jánosné, Lupu Györgyné, Riedl Istvánné, Kovács Jánosné, Székely Gyuláné, özv. Főber Ferenczné, Csuci Lajosné, Gráber Edéné, Schneider Gabriella, Butyka Róza, Jánky Sarolta, Vuzdugán Györgyné, ifj. Gruber Ferenczné.

— **Sajtó hibák.** Lapunk tegnapi számában „Katonák kénál” cz. cikkbe következő lényeges sajtó hibák csuszak be: 6-ik bekezdés: „hiszen a többiben” „hiszen a többiben is úgy van.” 8-ik bekezdés: „de akévebe elég lett volna” olv. „de a levelesbe elég lett volna kevesebb” olv. 9-ik bekezdés: „naszdói vitézek” olv. „maródi vitézek” u. o. „az ékezes felé” olv. „az ékezes felé” 11-ik bekezdés „nekünk könnyebb” olv. „nekik jóval könnyebb a dolguk” 15-ik bekezdés: „dr. Zgorzsky Gusztáv” olv. „Dr. Zgorzsky László” u. o. „hivatalos” helyett olv. „hivatalos kötelességein.”

— **Növendék lányok** a francia nyelv és zongora tanulásban oktatást is jutányos feltételek mellett találhatnak a külső-magyar-utcai Andráshofsky-féle 1. sz. házban egy nagyanyos anyja vezetése alatt.

— **Új vasut.** Az Alvincz-Nagyszeben-Vöröstoronyi vasut Alvincz-szerdahelyi és Szeliaty-nagyszebeni vonalszakaszainak átadás-rendőri bejárása a Képesy Aladár miniszteri titkár vezése alatt bizottság által augusztus hó 31-én történt meg. Az államvasutak mindenütt nagyszámú közönség ment ki a bizottság tiszteltére, utjokra virágokat szórván. Szász-Sebesen Conrad O. polgármester, Rehón Kerpencsán, Kelenhegyen Káza, Erd. Szerdahelyen Valentini lelkesek tartottak a bizottsághoz üdvözlő beszédeket, melyekre a miniszteri titkár igen tapintatosan és hazafiasan válaszolt. A vonalszakaszok átadását a közlekedésnek úgy hisszük nem sokáig fog kénni.

— **Jótekonyságú hangverseny Felvinczben.** Augusztus hó 28-án este, a felvinczi népzenekar primásának, Hóka Samuának javára — a kinek a május 31-iki nagy árvíz mindenét elsepepte — Schissel István hivatalnok, Balogh Elek és Csiki István, a kolozsvári ev. ref. főtanoda VII-ik osztályos tanulói igen szépen sikerült hangversenyt rendeztek. Schissel István szép czimbalom játéka, Balogh Elek és Csiki István precíz hegedő játéka a nagy számmal egybegyűlt intelligens közönséget zajos tetszés nyilváníttá ragadta. E két, alig tizenhat éves, fiatal tanuló, a nyilvánosság előtt először tett sikeres fellépése által is szépen tanuskodott arról, hogy a kolozsvári ev. ref. főtanoda nem csak kitűnően tud tanítani, hanem helyes nevelési irányával igyekszik a társadalomnak is hasznos, munkás tagokat nevelni. A hangverseny Augusztus 29-én a polgárság egyikeként megrendezett, kik nagy számban érkeztek filléreiket a károsult javára eladni. A két estély tiszta jövedelme 33 frt 80 kr. volt.

— **Az országos diákszövetség főszerkesztés.** Wlassics Gyula közoktatási miniszter úrban Zilinszky Mihály államtitkár az egyetem tanácsa útján utasította az egyetemi kör el-

nökét, mint az országos diákszövetség vezetőjét, hogy az egyesület működését záros határidő alatt szüntesse be. Ennek a különben megmagyarázhatatlan, intézkedésnek az az oka, hogy az ifjúság a kvóta elleni hazafias gyűléseken részt vett s Perczel befolygyminiszter ellen tüntetni merészelt. Akkor adták ki a jelszót, hogy a «kiskorúakat» száműzni kell a politikából és minden néven nevezendő társadalmi mozgalmából. A budapesti egyetemi ifjúság borsot merészelt törni a miniszter urak orra alá, leczkét mert nekikadni a hazafiságból s ezért most szenvednie kell. Wlassics és Perczel miniszterek rávetették magukat az országos diákszövetségre s lehetetlenné tették annak a szervezetnek a működését, mely abból az alkalomból alakult évek előtt, hogy a román egyetemi ifjúság megrágalmazta a világ előtt Magyarországot. Hazafias, nemcsak hozta létre az egyesületet, mely a románok alattomos támadását sikeresen visszaverte s közös testületté alakulva, hasznos munkára egyesítette a nemzet egész művelt ifjúságát. Az üldözést azzal kezdték, hogy a szövetségtől alapszabály tervezetet kértek. A szövetség budapesti elnöksége azonnal engedelmessékedt a felhívásnak s az alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztette a közoktatásiügyi miniszteriumhoz. A miniszter akkor valami módosítást kívánt s egyben kijelentette, hogy azután semmi kifogása az alapszabályok ellen. A szövetség budapesti irodája teljesítette a miniszterium kívánságát s rövid idő múlva bemutatta a módosított alapszabályokat. A jóváhagyásra azonban mostanában vártak, most pedig azt a rendeletet kapták, hogy az egyesületet oszlassák fel.

— **Iskolai értesítő.** A felvinczi VI. osztályú áll. elemi fiú- és leányiskolában az 1897/8-ik tanévre a beiratások szeptember 6-án kezdődnek és 13-án a rendes tanítás veszi kezdetét; szeptember 11-én délelőtt 8—12 óráig a javító és pótvizsgák fognak megtartatni. Tandij egész évre 2 frt., beiratási díj 40 kr. Szegénységűket hiteles községi bizonyítvánnyal igazoló szülők gyermekei a 2 frt. tandijfizetése alól felmentetnek. Kérem azon T. vidéki szülőket, kik ezen 6 tanóról szervezett iskolában óhajtják gyermekeiket taníttatni, hogy a beiratást szept. 11-ikéig annyival inkább eszközöztessék melótassanak, mivel a helybeli tankötelesek nagy száma miatt, a később jelentkezők nem fognak felvételt. Felvincz, 1897. augusztus 30. Csiki István államiskolai igazgató.

— **A népszerű Karlsbad.** A kies fekvésű cseh fürdőhelyről írják, hogy a saison még soha sem volt annyira népes, mint ez idén. A múlt években aug. hó második felétől kezdve egyre csökkent a fürdő vendégek száma, most pedig emelkedett, s míg annak előtte 10,000 vendégnek több soha se kereste fel a fürdő helyét, most már 12,000-nél is nagyobb a vendégsereg. Ujabbán Sándor szerb király az érdeklődés központja. A fiatal király naponta reggeli 8 órakor világos felöltöben jelenik meg a Mühlbrunn-nál és ivógyógymódja után a „Pordiót”-ban reggeliz, melynek aranyas kísérete számára külön helyet tartanak fenn. Sándor király a reggeli után az u. n. császár-fürdőt keresi fel, hol Tynauer doktor mechanó terapeutikus osztályában masszírozzák. Délutánonként az ifjú király kirándulásokat tesz a szep vidékre s este színházba jár. — A karlsbadi fürdőigazgató rég legujabbán azt tervezi, hogy az ottani Moser-féle üveggyár majmora mellett löverseny-pályát épít, hogy ezel még inkább fokozza a közönség érdeklődését.

— **Szép leány a börtönben.** A spanyolok kubai kegyetlenségeinek legujabbáldozata egy húszéves, rendkívül szépségű leányt kit a földkecsében való részvétele miatt husz évi börtönre ítélték. A széplázadó Cisneros kisasszony, a sziget köztársasága elnökének unokahúga. Centába viszik, ahol eddig még nem volt. A szép leány elítélése az Egyesült Államokban nagy fölháborodást keltett. A Jafferson Davis szövetséges államok elhalt elnökének özvegye táviratilag fordult a spanyol régens királynéhoz, hogy az elítélt irón sorsát nyithatja, Ward Julia amerikai Cisneros kisasszony javára, Leo amerikai főkonzul pedig kihallgatásra jelentkezett Weyer tábornoknál. — Vashingtonban egyébként azt beszélik, hogy az elítélt leánynak semmi része se volt földkecsében, csak a sziget vérengző zsanokai, Weyer tábornok udvarlását utasította vissza, a szerelmes lovag pedig imádtottját boszúból a neki teljesen alárendelt törvényszék elé állította és elítéltette.

— **A magyar zeneciszkolában.** Budapest, VII. ker. Dohány-utca 2. sz. II. emelet a beiratások megkezdődtek. Beiratkozhatnak naponként délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig. Beiratási díj az előkészítő és a 4. rendes osztályba: 3 frt. Havi tandij: 4 frt. Beiratási díj a kintvelési- és ének-osztályokba: 5 frt. Havi tandij: 7 frt. Fűtés és világításért egész évre 2 frt. fizetendő.

a. Tiszteletbeli tanárok: id. Ábrányi Kornél, Bentalus István.

b. Rendes tanárok: Armandola Aranka (zongora), Bárdossy Irén (ének), Faludy Károly (hegedű), Hikkisch Henrik (tárogató), Hochsthal Ferencz (zongora és zenetörténelem), Káldy Gyula (ének), Késmárky Árpád (czimbalom), Kuliffay Izabella (zongora), Pichler Elemér (fuvola), Risal Nándor (hegedű), Schnöller Lajos (zongora, orgona, karének), kamara zene és zenekari játékok), Váczi Mór (zene elmélet és összehangzattan), Valdmann Albert (hegedű), dr. Veszely Ödön

(köllészettan és paedagogia), Willmóth Bódog (gordonka és zongora). Felnőttek számára külön esti tanfolyam Tájékoztató értesítőt kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgató dr. Veszely Ödön titkár, Káldy Gyula elnök, Schöller Lajos igazgató.

— **Dráma a nézőtérben.** Tegnapelőtt este egy színházak történetében ritka baleset történt Rouenben, a Foiles-Bergé-énekcsarnokban. Egy néző a második emeletről leesett egy a földszinten ülő ur fejére. Az utóbbit meghalt, a lezuhant ember pedig súlyosan megsebesült. Ez a dráma 9 óra tájban játszódott le. A színtér idején ugyanis egy Fontaine nevű 25 éves matróz a második emelet első sorában levő helyére akart vissza térni. Hogy hamarabb oda juthasson, át akart ugrani a két padson, mely őt helyétől elválasztotta. De az ugrást rosszul számította ki, úgy hogy lebukott a földszinten ülő Clair Olivier pezsgőgyűnyök fejére. A teremben leirhatatlan rémület keletkezett. Fontaine és Clair eszmélet nélkül feküdt a földön. Mindkettőt kórházba szállították, ahol Clair reggel 4 órakor meghalt. A szerencsétlen 36 éves ember feleségével együtt azért ment a dalcsarnokba, mert Rouenben, ahol üzleti ügyekben időzött néhány napig, nem volt ismerős. A matróz állapota is veszedelmes; kettős bordatörést szenvedett és súlyos fejséjében kívül belső sérülések is érték.

— **Kukoricza-cukor.** Az amerikai Trentonban (New-Jersey) egy cukorfinomító társaság alakult, a mely kukoricából fog cukrot gyártani. — A részvényitke 40 millió dollár.

— **Villamos konfliktusok.** Londonban villamos konfortábilis közlekednek az utcákon néhány nap óta. Igazi bérkocsisok igazgatják a fürge masinákat, amely ugyanannyit visz az embert, mint az egylovas bérkocsit. A formája nagyon tetszetős; két utas kényelmesen elfér rajta, a teteje pedig csomagok számára van berendezve. A kocsis elül ül a bakon. A villamos kocsi nagyon könnyen és zajtalanul futnak. A külöket ugyanis pneumatikus gummiabroncs fogja körül. A gépezet is zajtalanul működik s a benzines motorkocsit szagtalanúságával is lefűzi. Jonsson-Lundell féle elektromos motorok hajtják három lóerővel. Árammal bőven el van látva; ötven angol mérfejtet képes bejárni s csak akkor fogy ki belőle az erő. Ilyenkor aztán néhány perc alatt kicserélik az akkumulátorokat. A részvénytársaság erre a célra London valamennyi városrészében végállomásokat tart, a hol a kimerült bérkocsikat friss villamossággal traktálják.

— **Névjegy vasból.** Mig általánosan arra törekednek, hogy a vastárgyakat, kocsikerekeket stb. papírosból készítsék, addig most egy amerikai arra a gondolatra jutott, hogy a papír névjegyeket jó volna vas névjegyekkel helyettesíteni. Vékony vas lemezekből állanak ezek s csak hat darab vastagsága tesz ki egy millimétert, a név, — illetőleg az írás pedig ezüstnyomással van rajta.

MŰVESZET.

Színházi hírek, Boccacio Souppé dallamos operetjét megismétlik holnap. Pénteken a mint már jeleztek a szombaton Trilby előkészületei miatt nem lesz előadás. Trilby szombati premiejére sok előjegyzés történt már a pénztári irodában, sőt vidékről is érkeznek tudakozó levelek: mikor lesz Trilby, számíthatnak e jegyekre? Ma Tordáról, M. Ujvárról, Deésről, B.-Hunyadról és Gyaluból vett a pénztári iroda levélbeli előjegyzéseket. Szóval Trilbyt ritka nagy érdeklődéssel várják mindenfelől.

Az első bérlő. A jövő hóban kezdődő ideo-évi évad az előjelekből ítélve nagyon élénk lesz. A kolozsvári mágnes kaszinó kibérelte az egész évadra a téli színházban a Tállászéke első sorát. A mágnes kaszinó tehát a nagy téli első bérlője.

Uj d a r a b o k. Megyeri igazgató megszerezte Gécy Istvánnak a Gyimesi vadivár szerzőjének — Leszmólas — című új népsziművét és Ponson nagy hatású romantikus drámáját: Rocambole, a párizsi csavargó. Mind a kettő még a nyári színházban kerül bemutatásra.

Szerkesztőségi üzenetek.

Merengés. Nagyon sajnáljuk, de ha sokkal jobb volna sem volna elég jó ahhoz, hogy közöljük. Nem marad más hátra számára, mint a papirkosár mélyesége feneke.

X. Petőfi. Örültje* nem volt élő alak, ha csak én nem az, a ki ilyesmít kérdezget és ráadásul leszidja érte Petőfit.

Homonnai. Igaza van! Ez a kor „nem szűl” hőskölteményre alkalmas tárgyat. De annál több a tárgy, a melyről nehéz satyrát nem írni. Próbálja meg. Hátha ezen a téren bolgogul.

Gazda. A lezajlott állatkiallításban a lóállomány volt a leggyengébb. A lótenyésztés kétségben kívül, hanyatlóban van, noha vannak emberek még, a kik nagy odaadással dolgoznak ennek fellendítésén. Fáradtságuk hiába való mindaddig, míg a gazdaközönség súlyos és nehéz viszonyokkal küzd. Első sorban szerintünk a földmívelés érdekeit kell felkarolni, — az ország gazdaközönségének terheit kell elviselhetőbbé tenni — s aztán

a tenyésztést, vagy mondjuk a hasznos házi állatok tenyésztése magától fellendül. Am a kormányának előbb való az utolsó kortes jól tartása is, mint a földmívelés nagy érdekeinek istápolása. Addig azonban míg a nép, a gazdaközönség szegény és nemcsak az elemi csapásokkal, de a rossz rendszer hibáival is küzdeni kell, — jobbat ne várjon senki.

P. K. Az a vers már módosult. Nem úgy hangzik, mint valaha a mohácsi vész után. Most így variálható:

Svindert, strébert, rossz minisztert,

Ki magáért mindent mer, —

Ad az isten haragjában,

A nemzetnek, kit megver.

Egy hű olvasónak Helyt. Kérdésre azt a felvilágosítást adjuk, hogy a magyar osztálysorsjáték tervezet nincs valamely magánvállalat kezében. Maga a sorsjáték teljesen államilag van kezelve csak a vállalat jövedelmei vannak bérbeadva. A bérlő ez idő szerint a „Budapesti takarékpénztár és országos Zálog-kölcsön részvénytársaság”, mely tudunk szerint a jövedelmek szedési jogáért évi egy millió kétszázezer frt bért fizet az államnak.

Vonatok közlekedése

a kolozsvári államvasúti állomással.

Kolozsvárról indul Budapest felé:

Gy. v. reggel 5 óra 23 perc.

Sz. v. „ 7 „ 12 „

V. v. d. u. „ 2 „ 23 Csucsáig.

Sz. v. este 6 „

Gy. v. este 11 „ 01 perc

Budapest felől érkezik Kolozsvárra:

Gy. v. reggel 5 óra 55 perc

Sz. v. „ 6 „ 59 „

V. v. „ 6 „ 14 „ Csucsáig.

V. v. este 5 „ 22 „

Sz. v. „ 8 „ 33 „

Gy. v. „ 10 „ 37 „

Kolozsvárról indul Brassó felé:

Gy. v. reggel 6 óra 11 perc.

Sz. v. „ 8 „ 40 „

V. v. d. u. „ 2 „ 10 „ Tóvisig.

Sz. v. este 8 „ 48 „

Sz. v. „ 11 „ 10 „

Brassó felől Kolozsvárra:

Sz. v. reggel 4 óra 35 perc.

Sz. v. „ 6 „ 45 „

Sz. v. d. u. „ 5 „ 24 „

Gy. v. este 10 „ 46 „

Kolozsvárról indul a szamosvölgyi vonat:

Sz. v. reggel 7 óra 25 perc.

V. v. délután 4 „ 33 „

Szamosvölgyi vonat Kolozsvárra érkezik:

Sz. v. reggel 9 óra — perc.

Sz. v. délután 5 „ 35 „

E menetrendet azért közöljük ily áttekinthető alakban, hogy olvasóink a lapból kívágya, tárcájukban elhelyezhessék.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A kis lottó vége.

Bpest, szept. 1.

Az osztálysorsjáték behozatalával a pénzügyminiszter, lassankint beszűníteti a budai, nagyszebeni és temesvári húzásokat. Legelőször a temesvári lottó szűnik meg, hol az utolsó húzást ma tartották meg, és ezentul tételeket nem fognak el. A miniszter a lottó jövedéki tisztviselőket részben a sós jövedékhez osztja szét.

Hírlapkönyvtár.

Bpest, szept. 1.

A muzeumi hírlapkönyvtár ma nyílt meg, miután a nyári szünidő alatt az egész könyvtárban nagymérvű takarítások folytak. A könyvtár és főként a hírlapkönyvtár most már teljesen rendben van mert az utolsó évek hírlapjai és szakfolyóiratai külön vannak csoportosítva.

Az orosz franczia ölelkezés emléke.

Budapest, szept. 1.

A francziák a pétervári találkozás és csókok emlékét maradó tárgy-gyal akarják örökre emlékeztetessé tenni. A világhírlapok alkalmából a Szajján egy új hidat építenek. Ezt az új alkotást a csár nevére keresztelték el, s felavatására meghívják az orosz kormányt és a pétervári előkelőségeket is s ezenkívül egy orosz jellegű népnem-pélt terveznek.

Kitiltott szooziálalista iratok.

Budapest, szept. 1.

Magyarország délvidékén erősen fejlődik a szocializmus s az agitátorok százezernyi példányokban terjesztik rüpirataikat. A belügyminiszter ennek elejét veendő „Süd-ungarische Arbeiter Partei” aláírású iratok ellen a legszigorubb elközbást rendelte el s a községek előjáróit utasította, hogy ezen iratok terjesztőit minél erősebben büntessék.

Még egy szocialista párt.

Budapest, szept. 1.

Az ismétlődő sztrájkok, és a vezetőik elégedetlensége új munkás párt megalakítására birtak néhány vezérférfiut. Várkonyi István, többszörös házior, ki a szocialdemokrata párt vezetőségéből 1½ évvel előbb kilépett, most hiveivel új pártot alakít, még pedig „független szocialdemokrata pártot”. A pártvezér elszántan fog az alapítás-hoz „s a pártvezér bármily összeget hajlandó feláldozni.”

Az új párt hívei jobbra földmívelőkből állanak kiket a vezető szeptember 6—8-ára Czeglédre congressusra hívott össze. A szocialista vezetők nem valami jó véleményvel vannak Várkonyi iránt, s pártalakítását uri passzió-nak tartják, és Várkonyit nem számítják az igaz hívó szocialisták közé, mert cikkeiben, melyek lapjában a „Földmívelő”-ben jelennek meg, inkább antiszemita, mint szocialista elveket vall.

Az iparművészeti csarnok.

Budapest, szept. 1.

A üllői ut végén emelt hatalmas palota építését már befejezték, s a gyönyörű külső dekoratív is teljesen készen áll. Az iparművészeti csarnokot e hó 6-án nyitják meg, és adják át a rendeltetésének. A megnyitásra a vallás és közoktatásiügyi miniszter megbízottja is jelen lesz. Az új tanfolyamokra, már szintén ott lehet beiratkozni.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolár szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Nyilatkozat.

Augusztus hó 29-én Goldstein Ignác urat, a Fociere hivatalnokát nyilvánosan két tanu jelenlétében aljas, szemtelen, piszkos embernek neveztem. — Most még potlólag kijelentem, hogy 29-ke óta még arra a meggyőződésre jutottam, hogy Goldstein ur gyáva is.

Richter Győző.

A tuloldali hirdetéssel kapcsolatban alkalmam nyílt a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a helybeli

Polez-féle üzlettel

mely czegnél 5 évig működtem, megváltam és a helyi piacon Belhid-utca 2-ik sz. alatt

Krisik és Goppolt

törvényszéki leg bejegyzett saját czég alatt egy teljesen új papír-kereskedést rendeztem be.

Midőn ott az eddig irányomban tanúsított t. vevő közönséget b. bizalmért szíves köszönetemet nyilvánítom, ezt továbbra új vállatomra átruházni képeze vagyok. Kolozsvár, 1897. szept. hó.

Kiváló tisztelettel

Goppolt Gyula.

1—2

Fürdői utamról

hazatérve, tisztelt pacienseimnek ismét rendelkezésére állok.

Naponta: délelőtt 9—12-ig.

délután 2—5-ig.

A mágnaoknak külön óra van fenntartva 12—1-ig.

Együttal a foghiányban szenvedőknek ajánlom a saját találmányu műfogorokat.

Fekete Antal fogspeciálista,

3—3. Főter 3. sz. Simay-féle ház.

Dr. Hirschfeld Jenő

fogorvos

Kolozsvárt, Főter 34. sz. (Szathmári-ház) első emeletén berendezett műtermében

rende.: d. e. 10—1 óráig

d. u. 2—4 óráig.

Szegényeknek ingyen d. u. 4—6 óráig.

Készít műfogakat, eszközöl fogtörméseket, s végez a fogászat körébe tartozó műtetteket.

2—7

Hirdetések.

1055—1897.

m. sz.

686. 2—2.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Papfalvi törvényhatósági közuton, a Nádas folyón lévő fűhid kijavításának biztosítására, **folyó évi szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor**, a városi mérnöki hivatalban versenyárgyalási fog tartatni.

A versenyezni kívánók, 50 kros béléssel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat az írt időre a városi mérnöki hivatalhoz adják be, a hol is a költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsavart, 1897. augusztus 28.

Kolozsavart sz. kir. város mérnöki hivatala.

Kis-Küküllővármegye Alispánja.

Sz. 10535b—1897.

688. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Küküllővármegyében a 400 frt évi fizetéssel és 200 frt utatállánnyal javadalmazott törvényhatósági állatorvosi állás megüresedvén a fentjelzett állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 1888. évi VII. t. cz. 133. §-ának megfelelő minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket illetékes helyre leendő feltérjesztés végett **folyó évi szeptember hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

Dicső-Szentmárton, 1897. augusztus hó 19-én.

G. A. I.
alispán.

Haszonbérleti hirdetmény.

Az erdélyi püspökség tulajdonát képező következő birtokrészek u. m.:

1.) A „strázsa” birtok, mely áll körülbelül 150 hold szántó, rét és kertből és egy majorból a megfelelő gazdasági épületekkel, továbbá:

2.) A „sósapataki” birtok körülbelül 52 hold szántóföld; 1898 január 1-től számítandó nyolcz egymásután következő évre külön-külön vagy együttesen haszonbérbe fognak adatni.

A haszonbérleti ajánlatok **folyó évi október 2-ig** nyújthatók be alólírottánál, és pedig vagy postán Budapest Trefort u. 2. szám alá címelve, vagy személyesen Gyulafehérvárott a püspöki palotában levő hivatalos helyiségekben **folyó évi szeptember hó 27 és október 1. között a délelőtti órákban**, a mikor e célból ott tartózkodni fogok.

A bérleti feltételek **folyó évi szeptember 27. és október 1. között** nálam betekinthezők, avagy hozzám intézendő megkeresésekre a bérelni szándékozóknak postafordultával készséggel megküldöm.

Dr. Gosztony Mihály,
jószágigazgató.

696. 1—1.

Szám: 910.—1897.

690. 1—3

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Minister ur. Ő nagyméltóságának **folyó évi 9579.—VI. A. szám** alatt kelt magas rendelete szerint **Székel-Keresztur város** nagyközségben (Udvarhely-megye. Vasut., posta- és távirat-állomás)

az őszi országos vásár

már ez évtől kezdőleg állandóan **szeptember hó 8—11-én** fog megtartatni; ezt megelőzőleg 5., 6., 7-én juhvásár.

A Székely-Kereszturon tartandó összes országos vásárok:

Február 21., 22., 23-án barom, 24-én kirakodó vásár.

Május 1., 2., 3-án barom, 4-én kirakodó vásár; ezt megelőzőleg Ápril 28., 29., 30-án juhvásár.

Július 4., 5., 6-án barom, 7-én kirakodó vásár.

Szeptember 8., 9., 10-én barom, 11-én kirakodó vásár; ezt megelőzőleg 5., 6., 7-én juhvásár.

Márczius 1-én tenyészt-bika-vásár.

Székely-Kereszturon, 1897. június hó 25-én

Az Elöljáróság.

Sz. 6633—1897.

t. sz.

692. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsavári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a „Kolozsavári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság” végrehajtójának Ábrahám Péter kolozsavári lakos végrehajtást szenvedő elleni 35 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az utóajánlati árverést a kolozsavári kir. törvényszék, a kolozsavári városi kir. bíróság területén levő Kolozsavart városban fekvő s jelenleg a fentnevezett Ábrahám Péter és kiskorú gyermekei Ábrahám Béla, Péter, Ida és Árpád nevén álló s a kolozsavári 6163. sz. t. j. k. b. 2. rend 2980—71., 2980—71., 2980—71. szám alá felvett háztelekre 1300 forint utóajánlati mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelve, s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897 évi szeptember hó 30-ik napján d. e. 10 óráig** ezen kir. törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékos értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsavári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsavart, 1897. évi augusztus hó 16-án.Dr. SZENTKIRÁLYI GYULA,
kir. törvényszéki bíró.

Sz: 349—1897

b. grh.

693. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közli, hogy a mócsi kir. járásbírósnak 1897. évi 2831. sz. végzése folytán Jánovits Salamon felperes részére Albon János s társai alperesek ellen 112 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől m. hó 20-án lefoglalt és 317 frtba becsült ingóságokra a mócsi kir. járásbírósnak 2914—1897. sz. végzésével a további eljárás elrendeltelvé, annak az alap és felülfoglaltatott követelés erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek Kesz- ben alperesek lakásán leendő megtartása határidőül **1897. évi szeptember hó 3-ik napjának délután 2 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt, Albon Jánosnál 1 szekér, 1 szuszék, 2 sertésel. — Tobiás János a Jánosnál 2 ökör. — Petrá Jánosnál 2 tehén, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, — a mennyiben részükre a foglalás már korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztést követő naptól számított.

Kelt Mócsán, 1897. évi aug. hó 19. napján.

Fereny György,
kir. bir. végrehajtó.

SZÜLŐK FIGYELMEBE!

Iskolai cikkek legolcsóbb és legjobb beszerzési forrása!

Van szerencsénk a n. e. közönség becses tudására juttatni, hogy a helyi piacon

— (Hid-utca 2. szám alatt) —

a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egészen új

papir-, író-, rajz-, festészeti és iskolai-szer

695. 1—20.

Kereskedést

r. ndestünk be és azt törvényszéki bejegyzett saját üzágánk alatt folytatni fogjuk

A m. d. n. még t. megbízóinkat teljes megelégedésükre előre is biztosíthatjuk,

kérjük új vállalatunk szives támogatását, mely később megújításával vagyunk

Kolozsavart, 1897.

Kiváló tisztelettel

KRISIK és GOPPOLT

papirkereskedők Kolozsavart.

Egy-két alsóbb osztályu

gymnasiumi vagy polgári iskolai

növédekét teljes ellátásra elfogad

egy oly középmodu család, melynek magá-

nak is jógyekezetű gyermekei vannak.

Tudakozódhatni: Óvár, bástya-utca 2. sz. földszint,

bemenettől balra. 691. 1—2.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudására hozni,

hogy a helybeli

„NEW-YORK” SZALLODÁT

(éttermet és kávéházat)

teljes berendezésével egyetemben STEUER és GÁLOS cégtől folyó évi szeptember 1-én átvesszük az ismert szakértelmünkre hivatkozva törekedni fogunk, hogy a szálloda fényes berendezését praktikus felszereléssel pótolva tökéletesítsük; különös gondot fogunk fordítani az étterem kitűnő vezetésére, a borok tisztaságára és jószágára, a szolgálat figyelmességére stb. és reméljük, hogy a nagyérdemű közönség teljes megelégedését szállodánk mintaszerű kezelésével teljesen ki fogjuk érdemelni, mely alapon kérjük jóakaratu támogatását.

682. [3—3]

Kiváló tisztelettel

Tauszik Alajos és Társa.

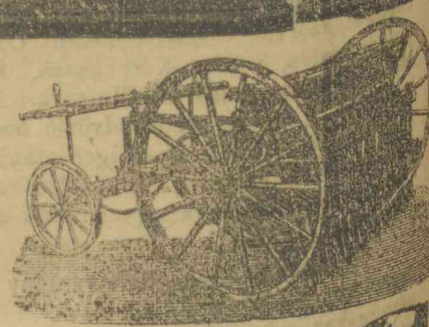

Az erdélyi részek legnagyobb gazdasági gépraktára

Hirschfeld Károly

vas- és szerszám kereskedőnél

— Kolozsavart, a vashid előtt. —

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyárának képviselősege és bizományi raktára.

Nagy raktár: Répa- és szecskavágók, kukoriczamorzsolók, Rosták, Pernolendt és Mayer rendszerű Trieurók, darálók, eséplő-gépek, szén- és takarmány-gyűjtők, acél-rajol, két- és három barázdás, úgy „Perge”-ekében, hajlékony- és lánc-boronákban stb. stb., úgy mindennemű gazdasági gépekben és eszközökben olcsó árak mellett.

Állandó gépkiallítás. — Előnyös fizetési feltételek.

Nagy raktár mindennemű vasárak, szerszámok és építkezési anyagokban, továbbá angol gép és varró-szűjjak, gumitőrlők, lemezek és zsinorokban, úgy a géphez tartozó technikai cikkekben.

Hódmezővásárhelyi Tetőcserep raktár nagyban és kicsinyben minden versenyt kizáró áron.

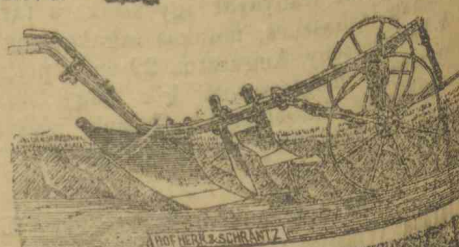
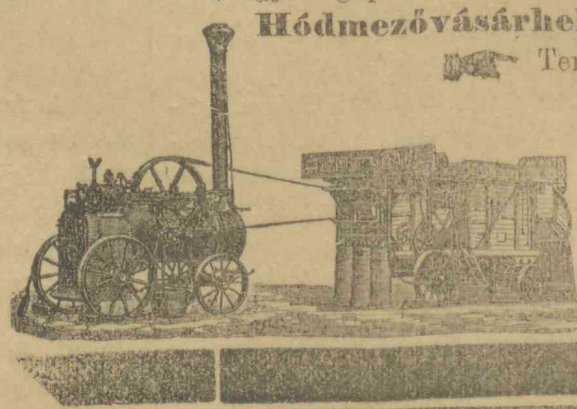
Terjedelmes képes árjegyzőkek és leírások ingyen és bérmentve.

Megrendelések és megkeresések

HIRSCHFELD KÁROLY

gépraktárához

Kolozsavarra intézendők.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

MESKÓ L.

Kolozsavart,

671. (4—6)

Főter 19. szám.

Az idény előrehaladtával minden raktáron levő

tavaszi és nyári árak

a beszerzési áron alul árusítatnak el!

Szőnyeg, Paplár, Matracz,

Férfi nyakkendő, női blouzek és esőernyők

GYÁRI RAKTÁRA

a lehető olcsó árakon.

HADKÖTELESEK,

kik egyévi önkéntesi szolgálatukat teljesítik, legutóbbi szabályzat szerint és a szabályzat szerint teljesen megfelelő

EGYENRUHA

ÉS

FELSZERELÉSEKBE

őhajtják teljesíteni, forduljanak

KRAUSZ ADOLF és FIA

UDVARI SZÁLLÍTÓK

HADFELSZERELÉS és EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉHEZ

Kolozsavart, Belmonostor-utca.

Telefon 153. szám,

hol is mindenféle felvilágosítással és árjegyzékkel készséggel szolgálnak.

Barmely fegyver-nemhez tartozó egy- éves önkéntesek teljesen felszereltetnek.

643. (6—12)

Olcsó gyógyfürdő otthon!

A MILLENÁRIUS KIÁLLÍTÁSON KITÜNTETETT

„Vásártelki természetes vaslápsó”

(Eisenmineralmoor).

a francensbadi moorfölddel szemben 77%-os kénsavas vaslégal tartalma miatt különösen házi gyógyfürdői ezélokra: vérszegénység, sápadtság, görvélőkör, gyermekeknek Scorbut, a borbetegségek, izom és ízületi oszidok, köszvény, idegbetegségek, ideges fájdalmak, hűdés, ivarszervi betegségek, kiváltképpen: a méh helyzet vagy alakváltozásánál, a méh idült lobja, duzzadása, a petefészek lobterményei, hiányos vagy igen bőhavi vérzés, magtalanság, elvetélésre való hajlam, a méh, hüvely és a hólyag idültthorátja és a fehérfolyás, (fior albus) stb. eseteiben, rövid idő alatt biztos gyógyhatású és fájdalom-batlatlan. A használati utasítást és a legelső orvosi tekintélyek részéről nyert elismerő bizonyítványokat tartalmazó részletes ismertetést kívánnak bérmentve küld a

„Vásártelki természetes vaslápsó telep”

633. (3—10)

intézősege Kolozsavart.